

ההשתקפות הכפולה

מאנגלית: אורית נוימאיר פוטשניק

1.

בנוכחמבר אהיה בת שלושים, אני אומרת.
את עדין קטנה רק בת ארבע שנים.
אנחנו עומדות וצופות בעלים, מצהיבים
ומשנים,
מתנופפים ונחבטים בגשם המלכלך.
מתנופפים ונחבטים ונשטפים, אני זוכרת
בעקור את העדרה, שלשה סתוים מעננים.
הם אמרו שלא אצליח להשיב אותך.
אגלה לך את מה שלא תוכלי לדעת.
ההשערות הרפואיות וכל ההסברים
שהסבירו את נפשי, אין בהם אמת נוגעת,
כמו העלים האלה, המכים, הנשברים.

אני שבחרתי פעמים
להתאבד, קראתי לך בכנויים,
כשהגעת לראשונה בחדשים בכנייים.
עד שחם ומחלה רטטו
בתוך גרוני, נעתי כמו בהצגה של שחקנים
אלמים

מעל ראשי. קולות של מלאכים מרשעים
הטיחו בי את האשמה, הם פטפטו
כמכשפות יקות בתוך ראשי. האבדון
כמו ברז מטפף
מתוך בטני אל תוך עריסתך, האבדון דולף
כמו נושה שבא לגבות חשבון.

המות היה פשוט משדמינתי לעצמי.
ביום שבו קמת מלאת חיים, בריאה, שלמה,
נתתי למכשפות לקחת את נפשי האשמה
והעמדת פני מתה.
עד שהגברים הלבנים שאבו את הרעל מבטני,
השאירוני כרותה ורחוצה במעשיה המדמה
של קפסאות שמדברות והחשמל שבמטה.
צחקתי כשראיתי מגהץ פרטי שם במלון.
היום העלים מצהיבים ומשנים.
את שואלת לאן הם נופלים. היום חזב להאמין
בעצמו, שלא יפול לאבדון.

היום גזיס ילדתי הקטנטנת,
אהבי את עצם עצמה, היכן שאת שוכנת.
אין אלהים לשאת אליו תפלות, או שאם
יש, למה נתתי לך לגדל במקום אחר,
בו לא הכרת את צליל קולי כשבאתי לבקר.
כשבאתי לבקר וכל ההבטחות
לפרחי דבקון ואשוחים מקשטים, לא יסלקו
את כל

החגים המחמצים והחפשות.
בזמן שלא אהבתי את עצמי,
אחות בידי שבכפפה, פסענו בשבילים
המפנים.
ירד עליהם שלג מחדש אחרי הכל.

2.

שְׁלַחוּ לִי מִכְתָּבִים עִם חֲדָשׁוֹת מִמֶּנּוּ.
 תִּפְרָתִי מוֹקְסִינִים שְׂבָהֵם לֹא אֶשְׁתַּמֵּשׁ.
 כְּשֶׁכָּבַר סִבְלָתִי אֶת עֲצָמִי, כְּשֶׁזָּה כִּמְעַט עָבַר,
 עֲבַרְתִּי לְגוֹר עִם אִמָּא, מֵאֲחֵר
 מֵאֲחֵר מְדִי לְגוֹר עִם אִמָּא, קוֹלָה שֶׁל
 הַמְכַשְׁפָּה אָמַר.
 אֲבָל לֹא עֲזַבְתִּי, בְּמָקוֹם זֶה
 הַדְּיוּקָן שְׁלִי צִיר.

בְּחֲצֵי הַדֶּרֶךְ חֲזָרָה מִבֵּית הַמְשַׁגְּעִים,
 הִגַּעְתִּי לְבֵית אִמִּי שֶׁבְּפֶרֶז
 שֶׁל מְסַצ'וֹסְטָס. שָׁם מִצָּאתִי אוֹתָהּ
 אֲבָל אֲבִדְתִי אוֹתָהּ, בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר.
 לֹא אֶסְלַח לָךְ עַל הַהֶתְאֲבָדוֹת, קוֹלָה שֶׁל
 אִמִּי אָמַר.
 הִיא לֹא סִלְּחָה לִּי מֵעוֹלָם. בְּמָקוֹם זֶה
 הַדְּיוּקָן שְׁלִי צִיר.

חִייתִי כְּמוֹ אוֹרְחַת כְּעוֹסָה,
 כְּמוֹ יֶלְדָה מְגֻדֶלֶת, דָּבַר חֲצִי מְדַבֵּק, חֲצִי נִשְׁפָּר.
 אֲנִי זוֹכֵרְתָּ, אִמִּי נִסְתָּה וְשׁוֹב נִסְתָּה,
 לְקַחְהָ אוֹתִי לְבוֹסְטוֹן לְסֵלֹן עֲצוֹב שְׁעָר.
 יֵשׁ לָךְ חִיוֹן כְּמוֹ שֶׁל אִמָּא, קוֹלוֹ שֶׁל הַצִּיר
 אָמַר.
 לִי לֹא הָיָה אֲכַפְתָּ,
 הַדְּיוּקָן שְׁלִי צִיר.

3.

כָּל הַקִּיץ רָקְדוּ הַמְמַטְרוֹת
 בְּמִדְשָׁאָה לִיד הַחוֹף.
 שׁוֹחַחְנוּ רַק עַל בְּצֻרוֹת.
 כְּשֶׁהִחְלַקוֹת הַמְּלוּחוֹת
 הִמְתִּיקוּ שׁוֹב, נִסִּיתִי לְכַסֵּחַ אֶת הַדְּשָׂא,
 כְּדִי לְהַעֲבִיר אֶת הַזְּמָן
 וּבִבְקָר כְּשִׁישְׁבֹתִי לְצִיּוֹר דְּיוּקָן,
 הִקְפַּאתִי אֶת פְּנֵי בְּמִין חִיוֹן פּוֹרְמָלִי.
 פַּעַם שֶׁלַּחְתִּי לָךְ תְּמוּנַת אֲרֵנָב
 וְגַם גְּלוּיָה, מוֹטִיב יֵשׁ.
 כָּאלוֹ זֶה נוֹרְמָלִי
 לְהִיּוֹת אִמָּא שְׂאִינְנָה כָּאֵן.

אֶת הַדְּיוּקָן תִּלּוּ בְּכַתֵּל הַצְּפוּנִי
 וְהַקְרִיר, לְשֵׁם הוֹבִילוּ
 אוֹתִי כְּדִי שְׂאֲבִרִיא.
 וְאִזּוֹ אִמִּי חָלְתָה.

הִיא הִפְנִתָה מִמֶּנִּי אֶת פְּנֵיהָ כָּאלוֹ
 שֶׁהִמּוֹת מְדַבֵּק, קוֹפֵץ כְּמוֹ לְהִטוּטוֹן,
 כָּאלוֹ שְׁמוֹתֵי נָגַס בְּאִיבְרִיָה.
 בְּאוֹגוֹסְט סִפְרָתִי אֶת יְמֵי. הִיית אִזּוֹ בַּת שְׁנַתִּים.
 בְּאֶחָד בְּסֶפְטֵמְבֵּר הִיא הִבִּיטָה וְאָמְרָה לִּי
 "בְּגִלְלָךְ יֵשׁ לִי סִרְטוֹן".
 הֵם כָּרְתוּ אֶת מַתִּיקוֹת שְׁדִיָּה.
 אֲבָל שִׁפְתֵי נוֹתָרוּ בְּשִׁתִּיקָתוֹן.

4.

בְּחֶרֶף הִיא חֲזָרָה,
 חֲזָרָה חֲלָקִית.
 מֵהַסּוּיטָה הַסְּטֵרִילִית
 שֶׁל רוֹפְאִים,
 מִמְּחַלַּת הַיָּם
 שֶׁל הַקְּרָנוֹת וְאִרִּיתִמְטִיקַת תַּאִים

הִיְתָה כְּנֹסִיָה בְּפֶרֶזִּים הִירְקִים.
 כְּלָאוֹ אוֹתֵנּוּ שָׁם, בֵּין הַקִּירוֹת הַבוֹהֲקִים.
 בְּשׁוּרוֹת יִשְׁרוֹת, כְּמוֹ עֲבָדִים בְּתוֹךְ סִירָה,
 שָׂרִים. אֲבִי הַעֲבִיר בֵּינֵינוּ קְעֵרָה.
 מֵאֲחֵר כָּבַר לְסִלְיָחוֹת, קוֹל הַמְכַשְׁפּוֹת אָמַר.
 וְלֹא נִסְלַח לִי, לֹא בְדִיּוּקָ, בְּמָקוֹם זֶה
 הַדְּיוּקָן שְׁלִי צִיר.

שְׁהִשְׁתַּגְעָה. הַנְּתוּחַ לֹא נִשְׁלַם,
הַזְרוּעַ הַתְּנַפְּחָה, אֵינן סְכוּי לִישׁוּעָה, שְׁמַעְתִּי
אוֹתָם
אוֹמְרִים.

כְּשֶׁגָּאוּ סוּפוֹת הַשְּׁלֵג,
הִיא בְקִשָּׁה שִׁיִּצְיָרוּ
אֶת דִּיּוּקְנָה.
מַעֲרָה שֶׁהִיא מְרָאָה
נִתְלַתָּה עַל הַקִּיר הַדְּרוּמִי.
חִיּוֹךְ תּוֹאֵם, אוֹתָהּ הִבְבוּאָה.
וְאֵת, בְּלִי לְהַכִּיר אֶת דְּמוֹת פְּנֵי כָל כֶּךָ דְּמִית
לִי. לְמֹדוֹת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר קָרוּ
הֵייתִי שְׁלִי.

אֶת הַחֹרֶף בְּלִיתִי בְּבוֹסְטוֹן,
כְּלָה עֲרִירִית, בְּלִי יְלָדִים,
בְּלִי שׁוֹם מִמֶּתֶךָ לְתֵת לָךְ,
עִם הַמְכַשְׁפוֹת שֶׁלְצָדִי.
הַחֲמִצְתִּי כֶּךָ אֶת יְנֻקוֹתָי.
נְסִיתִי אֲזַ לְמוֹת שְׁנִית.
נְסִיתִי שׁוֹב אֶת בֵּית הַמְּלוֹן הַחֲתוּם.
בְּאֶחָד בְּאַפְרִיל שְׁטִיתִי בִי וְצַחֲקוֹנוּ
צַחוֹק מְלֵא בְתָם.

5.

הַשְׁתַּחֲרַרְתִּי סוּפִית
בְּאֶחָד לְחֹדֶשׁ מָאִי;
בּוֹגֶרֶת בֵּית הַסֶּפֶר לְשֵׁרוּטִים,
עִם אֲשׁוֹר הַפְּסִיכּוֹלוֹג שְׁבִינְדִי,
עִם מְכֻנַּת כְּתִיבָה, כְּמָה תִּיקִים
וְעִם מַחְבֶּרֶת חֲרוּזִי.

כָּל אוֹתוֹ הַקִּיץ הַחֲזוֹרְתִי אֶת חַיִּי אֶל תּוֹךְ בֵּיתִי.
יִצְאָתִי לְאָגָם לְשׁוֹט,
הִלְכְּתִי לְקִנְיֹת בִּשׁוּק,
כְּשֶׁצִּלְצַל הַטְּלָפוֹן עֲנִיתִי.
הַגְּשָׁתִי מִשְׁקָאוֹת, כְּמוֹ רַעִיָה טוֹבָה
וּבֵין הַכְּתָנוֹת, עֲשִׂיתִי אֶהְבָּה,

שְׁזוּפָה בַּחֵם הַקִּיץ וְאֶת בָּאת
כָּל סוּף שְׁבוּעָה, כֶּךָ שְׁקָרְתִי לְעֶצְמִי.
בָּאת רַק לְפַעְמִים
וְרַק דְּמִינְתִי אֵיךְ אֶת –
לְדָה פְּרָפְרִית וְחֲזִירוֹנָת
קְטָנָה וְרִדְתִּי לְחַיִּים נְהַדְרָת

וְזָרָה. וְלִי נִשְׁאָר רַק לְהִבִּין מַדּוּעַ
בְּמִקּוֹם לְאַהֲבָה, הַעֲדַפְתִּי לְמוֹת
וְאֵיךְ פִּגְעַתִּי בְּתַמִּימוֹת
שְׁלֶךְ, אוֹסֶפֶת בְּדַבְּקוֹת רַגְשׁוֹת אֲשֶׁמָּה,
כְּמוֹ הַסִּימְפֻטוּמִים שְׁרוּפָא צְעִיר
אוֹסֶף בְּהַתְּמַדָּה לְכַדֵּי הַסֶּבֶר בְּהִיר.

בְּאוֹתוֹ יוֹם, בְּאוֹקְטוֹבֶר, בְּדֶרֶךְ חֲזָרָה
לְפָרוּרִים, הַגְּבָעוֹת הָאֲדָמוֹת
הַזְכִּירוּ לִי מְעִיל פְּרוֹת שׁוּעֵל אָדָם,
שֶׁשָּׁחַקְתִּי בּוֹ בִּילְדוֹתִי; בַּחֲיֹת שְׁדוּמָמוֹת
כְּמוֹ דָב, כְּמוֹ אֶהֱל, כְּמוֹ מַעֲרָה
גְּדוּלָה צוֹחֲקָת, אוֹ כְּמוֹ שׁוּעֵל אָדָם.

חֲלַפְנוּ עַל פְּנֵי מַפְרֵץ הַיּוֹנִים,
לִיד הַבְּקִתָּה שְׁמוֹכְרִים בְּהַ פְּתִיּוֹנוֹת,
עַל פְּנֵי הַמְּדַגְרָה, גְּבַעַת הַסְּנָאִים, וּמֹעֲדוֹן
הַסְּפָנוֹת,
עַד שֶׁהִגַּעְנוּ אֶל הַבֵּית הַנִּצָּב מְעַל הַיָּם.
וְשִׁנִּי הַדִּיּוֹקְנָאוֹת עֲדִין מִמְּתִינִים,
זֶה כְּנֶגֶד זֶה, תְּלוּיִים שָׁם.

6.

החיוך שלי קפוא באור בהיר צפוני.
הצל על קו העצמות נרקם.
כשישבתני שם, על מה יכלתי לחלם בכלל.
ישבתי והמתנתי בעמקם
של עפעפי, של חיוכי, של הפנים
הצעירות, של המלכדת לשועל.

החיוך שלה קפוא באור מהדרום.
לחיייה כמושות, כמו יבש הסחלב.
בבואתי המלגלגת, אהבתי המגרשת, מבווע
החלב
הראשון. היא נועצת בי מבט ממרום
אותן עיני ראש מות מאבן,
שגדלתי בן.

הציר לכד אותנו בעקול הקו,
חיוכינו נשארנו כלואים בתוך הבד.
פרות השועל כבר נשרפה לפני
שפנינו, כצפוי, כל אחת לשביל נפרד.
ואני נרקבת על הקיר כמו שנרקב,
גם הוא בתוך תמונה, דוריאן גריי.

וזאת היתה מערת המראות,
אשה כפולה שלושטשת מבט
קפוא ומאבן מפחד בבבואתה
העצורה בזמן – זו מול זו בחיק הפרסאות.
את נשקת את סבתך עד
שהיא בכתה.

7.

לא יכלתי להשיב אותך.
באת רק בימי ראשון ושבתות,
אוחזות בתמונת הארנב שאז שלחתי לך.
בפעם האחרונה, אני פורקת את המזודות
שלה. אנחנו מתחבקות, רק כי כך
עושים. בבקור הראשון שאלת לשמי.
עכשו את כבר נשאת ואני אשכח
איך נתקלנו זו בזו כמו בבות
על חוט, לא כמו אהבה. נכנסת עמי
לסופשבוע, כמו לתוך מכל.
את לומדת את שמי, קוראת אלי,
שרוטת ברפים, בוכה ומתגודדת על
המדרכה. את קוראת לי אמא ואני נזכרת
באמי,
אי שם בבוסטון רבתי, על ערש דוי.

קראנו לך ג'ויס אני זוכרת,
כדי שנוכל לחשב שאת מאשרת.
הגעת כמו אורחת מוזרה ומשונה,
מכרבלת בלחות כשהגחת לראשונה
ונצמדת לשד המלא והפכד.
הייתי זקוקה לך. לא רציתי ילד,
רק ילדה, עכברונית, לבנבנה,
כבר אהובה, כבר אהודה, כבר מהדהדת
בקול בבית עצמה. קראנו לך ג'וי.
אני שמעולם לא הייתי בטוחה
איך להיות בת, הייתי צריכה
עוד חיים, עוד השתקפות כדי לדעת.
לא תוכלי להקל על כבד אשמתי.
ילדתי אותך כדי למצא אותי.